

The Relationship Early Maladaptive Schemas of Students with Their Social anxiety and Academic Burnout (A Canonical Correlation)

Hanie Salmalian*
Masoume Maleki Pirbazari**
Sirous Salehi***

Introduction

Students are the future capital of the country and it is important to pay attention to their academic problems. Some students have problems such as social anxiety and academic burnout. Social anxiety is the fear of social situations that involve interaction with other people. Academic burnout can be defined as a negative emotional, physical and mental reaction to prolonged study that results in exhaustion, frustration, lack of motivation and reduced ability in school. A variable in related to social anxiety and academic burnout is early maladaptive schemas. An early maladaptive schema is a pervasive self-defeating or dysfunctional theme or pattern of memories, emotions, and physical sensations, developed during childhood or adolescence and elaborated throughout one's lifetime, that often has the form of a belief about the self or the world. According to what was said, the purpose of this study was to investigate the relationship early maladaptive schemas of Students with their social anxiety and academic burnout.

Method

The research was descriptive correlational study. The statistical population included all secondary high school girl students of Ramsar City who were educated in the academic years 1397-1398. There are 1238 students in the statistical population. 288 students of the population were selected by multistage cluster sampling according to Morgan table. At first 6 secondary high schools were randomly selected among all secondary high schools of Ramsar city. Then from each secondary high school, 2 classes

---

* M.A. Student, Rahman Higher Education Institute, Ramsar, Iran.

** Assistant Professor, Rahman Higher Education Institute, Ramsar, Iran. *Corresponding*
Author: maleki.m@rahman.ac.ir

*** Assistant Professor, Rahman Higher Education Institute, Ramsar, Iran.

were randomly selected. Data gathering tools included three questionnaires: early maladaptive schema questionnaires by Yang and Brown (1999), educational burnout questionnaire by Bresó et al (2007) and Jerabek social anxiety questionnaire (1996). This study describes the data collected from a variety of statistical indices including descriptive statistics including mean, standard deviation, and formulation of tables. In the inferential statistics section, the canonical correlation model was used to test the research hypotheses

Results

The results showed that the variables of early maladaptive schemes and educational burnout and social anxiety sets were significantly correlated with canonical correlations.

Discussion

According to the results, we can understand that early maladaptive schemas play an important role in the occurrence of other variables. Therefore, the directors of the Education Organization and people who are related to this field can use these results and improve the psychological status of students through continuous consultation with students in order to reduce their pressures and improve students' academic and social performance to help the community.

Keywords: Early maladaptive schemes, academic burnout, Social anxiety, canonical correlation, Students

---

Author Contributions: This research is part of a master dissertation of Ms. Hanie Salmalian which was conducted under the guidance of Dr. Masoume Maleki Pirbazari and in consultation with Dr. Sirus Salehi.

Acknowledgments: The authors would like to thank the principals and students of the schools who contributed to the data collection.

Conflicts of Interest: The authors declare there is no conflict of interest in this article.

Funding: The authors received no financial support for this research.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۱/۰۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۱۹

مجله‌ی علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز

بهار و تابستان ۱۳۹۹، دوره‌ی ششم، سال ۲۷

شماره‌ی ۱، صص: ۲۰۲-۱۸۳

رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه دانش‌آموزان با اضطراب اجتماعی و تحلیل رفتگی تحصیلی آنان (یک همبستگی بنیادی)

هانیه سلملیان*

معصومه ملکی پیربازاری**

سیروس صالحی***

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه دانش‌آموزان با اضطراب اجتماعی و تحلیل رفتگی تحصیلی آنان انجام گرفت. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان رامسر و شاغل به تحصیل در سال ۹۸-۱۳۹۷ بود. تعداد جامعه شامل ۱۲۳۸ نفر بود که از این تعداد با توجه به جدول مورگان ۲۸۸ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل سه پرسشنامه طرح‌واره ناسازگار اولیه یانگ و براون (۱۹۹۹)، پرسشنامه تحلیل رفتگی تحصیلی برسو و همکاران (۲۰۰۷) و پرسشنامه اضطراب اجتماعی جرابیک (۱۹۹۶) بود. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون همبستگی کانونی استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی و همچنین مؤلفه‌های تحلیل رفتگی تحصیلی یعنی خستگی تحصیلی، بدبینی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی به طور معنی‌داری پیوند داشته‌اند. بنابراین توجه به طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه جهت کاهش اضطراب اجتماعی و تحلیل رفتگی تحصیلی دانش‌آموزان مهم است.

واژه‌های کلیدی: طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، اضطراب اجتماعی، تحلیل رفتگی تحصیلی، همبستگی کانونی، دانش‌آموزان

* کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، مؤسسه آموزش عالی رحمان، رامسر، ایران

maleki.m@rahman.ac.ir

** استادیار، مؤسسه آموزش عالی رحمان رامسر، ایران (نویسنده مسئول)

*** استادیار، مؤسسه آموزش عالی رحمان، رامسر، ایران

مقدمه

واژه‌ی طرحواره^۱ در اصل ریشه یونانی کلمه‌ی schema به معنای "داشتن" و یا "شکل گرفتن" است. پیازه طرحواره را به منزله چهارچوب شناختی کودک می‌دانست که به کمک آن می‌تواند آگاهی‌های خود را درباره اشیا و امور گوناگون دنیای اطراف خود، سازماندهی کند. این طرحواره‌های ذهنی توسط کودک ساخته می‌شود و همیشه در تاثیر متقابل با محیط اطراف دستکاری می‌شود و تغییر شکل می‌دهد (Saif, Kadivar, Karami Nouri & Lotfabad, 2019). هر فردی مجموعه‌ای از طرحواره‌ها را برای فهم دنیای خود به کار می‌برد، حال اگر فرد در دوران کودکی محبت و پذیرش کافی از سوی منابع محبت دریافت نکرده باشد، این طرحواره‌ها در قالب طرحواره‌ای ناسازگارانه قرار می‌گیرد که موجب می‌شود با کمترین فشار روانی از سوی محیط، تعادل روانی بر هم بخورد و موجب افزایش فشارهای روانی بر فرد می‌شود (Moradi Qahderijani, Homaei, Norouzi & Mehdizadeh, 2015). یانگ دسته‌ای از طرحواره‌ها را که الگوی فراگیر هیجانی، شناختی خود آسیب‌رسان دارند و در ابتدای رشد و تحول شکل گرفته‌اند و در زندگی تداوم دارند و به شدت ناکارآمد هستند، طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۲ نام‌گذاری کرده است. (Ahmadi, Asgar-nejad-Farid & Borjali, 2014).

پنج نیاز هیجانی بنیادین در انسان وجود دارد که باید برآورده شوند و ناکامی در برآورده شدن این نیازها در فرد، موجب شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار اولیه می‌شوند. این پنج نیاز اولیه عبارتند از: ۱) دلبستگی‌های ایمن به دیگران (شامل امنیت، ثبات، پرورش و پذیرش)، ۲) استقلال، کارآمدی و حس هویت، ۳) بیان آزادانه نیازها و هیجان‌های پذیرفتنی، ۴) خودانگیختگی و ۵) محدودیت‌های واقع‌گرایانه و خود - بازداری (خود - کنترلی). یانگ مبتنی بر این ۵ نیاز بنیادین ۱۸ طرحواره ناسازگار اولیه را در قالب ۵ حیطه اصلی طبقه بندی کرده است (Young & Klusko, 2006).

از آنجا که طرحواره‌ها، بنیادهای شناختی فرد را تشکیل و می‌توانند رفتارهای فرد را شکل داده و به آن سمت و سو دهند، لذا می‌توان بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان بخش زیرین و سخت شناخت‌های افراد که اغلب در دوره‌های تحولی رشد شکل گرفته‌اند، با

1- schema

2- early maladaptive schemes

رفتارهای ناسازگاران در مقاطع بعدی رشد افراد، رابطه برقرار نمود. طرحواره‌ها موجب سوگیری در تفسیرهای فرد از رویدادها شده و این سوگیری‌ها خود را به صورت نگرش‌های تحریف شده، گمانه‌های نادرست، اهداف و چشمداشت‌های غیرواقع‌بینانه نشان می‌دهند، طرحواره‌های ناسازگار اولیه، الگوها یا درون مایه‌های عمیق و فراگیری هستند که به رابطه‌ی فرد با خود یا دیگران ارتباط دارند و به شدت ناکارآمد هستند (Cannon, Lubar & Baldwin, 2008).

یانگ فرض کرد طرحواره‌های ناسازگار اولیه ممکن است هسته مرکزی اختلالات شخصیت، مشکلات خصیصه‌ای خفیف‌تر و بسیاری از اختلالات روانشناختی دیگر چون اضطراب اجتماعی است. اضطراب عبارت است از یک احساس منتشر، ناخوشایند و مبهم هراس و دلواپسی با منشأ ناشناخته، که به فرد دست می‌دهد و شامل عدم اطمینان، درماندگی و برانگیختگی فیزیولوژی است که فرد را در حالت برانگیخته و دارای استرس در شرایط مربوط به آن قرار می‌دهد (Bathla, Singh & Relan, 2016). اختلالات اضطرابی عاملی مهم در از بین بردن تعادل فکری و مؤلفه‌های مرتبط با آن است و نقشی اساسی در پدیدآیی آسیب‌های روانی دارد (Wehry, Beesdo-Baum, Hennelly, Connolly & Strawn, 2015). همچنین اختلال‌های اضطرابی عاملی منفی و اثر گذار در سلامت روان و موارد مرتبط با آن است که زندگی عادی فرد را دچار آسیب می‌کند (Fancourt, Williamon, Carvalho, Steptoe, Dow & Lewis, 2016). اختلال اضطراب اجتماعی که سابقاً فوبیای اجتماعی نامیده می‌شد، اختلالی فراگیر است. زمانی که فرد در جمع دیگران قرار می‌گیرد و یا باید جلوی آن‌ها کاری را انجام دهد (برای مثال، سخنرانی کند) دچار ترس شدید و فراگیری می‌شود. افراد مبتلا به این اختلال از هرگونه موقعیت اجتماعی که تصور می‌کنند ممکن است در آن، رفتار خجالت‌آوری داشته باشند، می‌ترسند و یا از هرگونه وضعیتی که امکان دارد دیگران، آن‌ها را به طور منفی ارزیابی کنند، اجتناب می‌کنند. این افراد انتظار دارند از سوی دیگران، طرد و یا به طور منفی قضاوت شوند (Norouzi, Michaeli Manee, & Issazadegan, 2016).

پژوهش Pinto-Gouveia, Castilho, Galhardo and Cunha (2006) باورهای هسته‌ای را در میان گروه بیماران مبتلا به اضطراب اجتماعی (۶۲ نفر)، گروه بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی دیگر (۴۱ نفر) و گروه کنترل متشکل از افراد غیر بیمار (۵۵) مورد مقایسه قرار داد. شرکت‌کنندگان مقیاس ارزیابی اضطراب اجتماعی و پرسشنامه طرحواره یانگ (نسخه ۱۲۳

گویه‌ای) را که ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه را می‌سنجد، تکمیل کردند. نتایج نشان داد ساختار طرحواره‌ای بیماران مبتلا به اضطراب اجتماعی از افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی دیگر و گروه کنترل متفاوت است. بیماران مبتلا به اضطراب اجتماعی نسبت به گروه‌های دیگر، سطح بالاتری از طرحواره‌های ناسازگار اولیه به ویژه در حیطه جدایی/طرد را نشان می‌دهند. تحلیل رگرسیون مشخص کرد طرحواره‌های ناسازگار اولیه‌ی بی‌اعتمادی/آزار دیدن، عدم پذیرش/نقص اجتماعی، استحقاق داشتن، محرومیت اجتماعی، معیارهای ناعادلانه و شرم بیشترین پراکندگی ترس از ارزیابی منفی و اضطراب در موقعیت‌های اجتماعی را تبیین می‌کنند.

پژوهش (Calvete, Orue and Hankin (2013) نشان داد که طرحواره ناسازگار اولیه هدایت شدن توسط دیگران یک نقش نسبی در رشد و حفظ اضطراب اجتماعی بازی می‌کند. پژوهش (Mairet, Boag and Warburton (2014 به بررسی رابطه بین متغیرهای خلق و خوی، سبک‌های مقابله و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی و اختلال اضطراب اجتماعی در یک نمونه از ۳۶۰ بزرگسال غیر بالینی پرداخت. نتایج نشان داد که افرادی که از نظر اضطراب اجتماعی بالاتر هستند، سطح بالاتری از طرحواره‌هایی که در مورد قطع و جدا شدن از افراد است، را نشان می‌دهند.

پژوهش (Calvete, Orue and Hankin (2015 با هدف بررسی اینکه برخی از طرحواره‌های ناسازگار اولیه، چه به تنهایی و چه با میانجیگری عوامل استرس‌زا، افزایش علائم افسردگی و اضطراب اجتماعی را در نوجوانان پیش بینی می‌کنند. نمونه‌ای از ۱۲۸۱ نوجوان (۵۹۳ دختر و ۶۸۸ پسر با میانگین سنی ۱۳/۶۱ سال) در سه نقطه زمانی با فاصله ۶ ماه، مورد بررسی قرار گرفت. آنها مقیاس‌های مربوط به سه حوزه طرحواره‌های ناسازگار اولیه (جدایی/طرد، استقلال مختل و هدایت شدن توسط دیگران)، عوامل استرس‌زا اجتماعی و دستیابی به موفقیت، علائم افسردگی و اضطراب اجتماعی را تکمیل کردند. برای آزمون فرضیه مطالعه از مدل سازی منحنی رشد نهان استفاده شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که جدایی/طرد، استقلال مختل و هدایت شدن توسط دیگران با سطوح علائم افسردگی و اضطراب اجتماعی همراه است و ثبات بالاتری از علائم افسردگی را در طول زمان پیش‌بینی می‌کند. هیچ تعامل مداوم و معنی‌داری بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و عوامل استرس‌زا در پیش‌بینی علائم وجود نداشت. تنها استثناء در نمونه نوجوانان پسر اتفاق افتاد که در آن عوامل استرس‌زای

اجتماعی در پیش‌بینی سطح علائم افسردگی با جدایی/ طرد و هدایت شدن توسط دیگران در تعامل بودند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه تشکیل شده در نوجوانی، می‌تواند علائم افسردگی و اضطراب اجتماعی در آینده را پیش‌بینی کند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه نسبتاً مستقل از سطح استرس عمل می‌کند.

پژوهش (Alinejad and Rahmani 2017) با هدف تعیین رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و خود‌پنداره با اضطراب اجتماعی انجام شد. در این پژوهش همبستگی، شرکت‌کنندگان تعداد ۳۰۰ نفر از دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد شهرستان تنکابن بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده در پاییز ۱۳۹۵ انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل فرم کوتاه پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ، پرسشنامه هراس اجتماع‌کانور و پرسشنامه تصور از خود بک بودند. یافته‌های حاصل از آزمون رگرسیون چندمتغیری و آزمون همبستگی پیرسون نشان دادند که رابطه مثبت و معناداری بین مؤلفه‌های حوزه بریدگی، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی، گوش به زنگی بیش از حد و خود‌پنداره با اضطراب اجتماعی دانشجویان وجود داشت. نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای حوزه بریدگی، خودگردانی، عملکرد مختل و خود‌پنداره قادر به پیش‌بینی اضطراب اجتماعی در دانشجویان هستند و توانستند ۲۷ درصد واریانس مربوط به آن را تبیین نمایند.

پژوهش (Naderzadeh, Salehy, Jafariroshan and Kochakentazar 2019) با هدف پیش‌بینی اضطراب اجتماعی مبتنی بر طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تحریف‌های شناختی در میان دانش‌آموزان متوسطه دوره‌ی دوم بود. جامعه شامل تمام دانش‌آموزان متوسطه دوم شهرستان مریوان بودند که از میان آنها ۴۰۰ نفر (۲۰۰ نفر پسر، ۲۰۰ نفر دختر) به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گزینش انتخاب نمونه با مراجعه به مدارس، در بین دانش‌آموزان مشکوک به اضطراب اجتماعی (با تشخیص مشاور مدرسه و منطبق با علائم ذکر شده در راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانپزشکی ویرایش پنجم) پرسشنامه اضطراب اجتماعی کانور توزیع و تکمیل و در صورت تأیید تشخیص این اختلال در دانش‌آموزان، بر اساس نمونه‌گیری تصادفی ساده، نمونه‌گیری انجام شد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌ی اضطراب اجتماعی کانور، پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (فرم کوتاه) و پرسشنامه تحریف‌های شناختی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات

ساختاری تحلیل شدند. نتایج نشان داد که مدل ساختاری پژوهش برآزش دارد. به طور کلی پنج حوزه طرحواره‌های ناسازگار اولیه (بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری) توان پیش‌بینی ۶۳ درصد از متغیر اضطراب اجتماعی را دارند. همبستگی مستقیم معناداری بین متغیرهای طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اضطراب اجتماعی وجود دارد. تحلیل بوت استراپ نشان داد تحریف‌های شناختی میانجی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اضطراب اجتماعی است. نتایج این پژوهش از نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان عامل ایجاد آسیب-پذیری برای اضطراب اجتماعی و نقش تحریف‌های شناختی به عنوان مکانیسم مرتبط‌کننده طرحواره‌های ناسازگار اولیه به اضطراب اجتماعی حمایت می‌کند.

از جمله حیطه‌های دیگری که انتظار می‌رود با فعال شدن طرحواره‌های ناسازگار به نقص در پردازش شناختی منجر شده، به دنبال آن آشفتگی ذهنی و روانی ایجاد کند، حیطه یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است که می‌توانند بر ادراک، واقعیت و پردازش شناختی فرد اثر بگذارند (Kazemi & Motahari, 2013). بنابراین طرحواره‌های ناسازگار حوزه عملکرد را مختل و تحلیل‌رفتگی تحصیلی^۱ دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند. تحلیل رفتگی حالتی از خستگی ذهنی و هیجانی است که حاصل فشار و محدودیت زمانی و فقدان منابع لازم برای انجام دادن وظایف محوله است (Demerouti et al., 2001, cited in Adib, Fathiazar & Dastouri, 2017). تحلیل رفتگی تحصیلی در موقعیت‌های آموزشی با ویژگی‌هایی مانند خستگی ناشی از الزامات مربوط به مطالعه، افزایش نگرش بدبینانه و بدون حساسیت نسبت به مطالب درسی و نیز احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور تحصیلی مشخص می‌شود (Salmela-Aro, Kiuru, Leskinen & Nurmi, 2009). افرادی که تحلیل رفتگی تحصیلی دارند معمولاً علائمی مانند بی‌اشتیاقی نسبت به مطالب درسی، ناتوانی در ادامه حضور مستمر در کلاس‌های درس، مشارکت نکردن در فعالیت‌های کلاسی و احساس ناتوانی در فراگیری مطالب درسی را تجربه می‌کنند.

فراگیران در محیط‌های آموزشی جهت دستیابی به اهداف آموزشی خود با چالش‌های متعددی مواجه می‌شوند. هنگامی که چنین چالش‌های منفی در نظر گرفته شود، اثرات زیانباری

1- academic burnout

بر انگیزش، عملکرد تحصیلی و بهزیستی روانشناختی آن‌ها خواهد شد. به عبارت دیگر، در حالی که حضور در مدرسه برای بسیاری از دانش‌آموزان تجارب خوشایندی به همراه دارد، برای برخی دیگر از دانش‌آموزان، منجر به تحلیل‌رفتگی تحصیلی می‌شود. بدیهی است که تحلیل‌رفتگی تحصیلی تأثیرات منفی از لحاظ بهزیستی ذهنی، روانشناختی و جسمانی برای دانش‌آموزان به همراه دارد (Adib, Fathiazar & Dastouri, 2017).

بررسی پیشینه پژوهش متغیر تحلیل‌رفتگی نشان می‌دهد که بیشتر پژوهش‌ها (Kaviyani, Hoseyni, Nazari, Akbarzadeh & Hojjat, 2018) مربوط به تحلیل‌رفتگی شغلی در مشاغل مختلف است و در زمینه تحلیل‌رفتگی تحصیلی پیشینه داخلی و خارجی چندانی وجود ندارد. برای مثال پژوهش (ouaa, 2019) با هدف بررسی سهم طرحواره‌های ناسازگار اولیه در بروز اضطراب، افسردگی و تحلیل‌رفتگی تحصیلی در نمونه‌ای از ۱۰۰ جوان ساکن امارات متحده عربی انجام شد. با استفاده از آزمون تی مستقل و تحلیل تشخیصی برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها، مشخص شد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه با پیشرفت بعدی تحلیل‌رفتگی تحصیلی، افسردگی و اضطراب را پیش‌بینی کرد. طرحواره ناسازگار اولیه اطاعت بالاترین اهمیت پیش‌بینی را برای میزان تحلیل‌رفتگی بالا نشان داد. آسیب‌پذیری در معرض آسیب و بیماری به طور معنی‌داری پیش‌بینی‌کننده علائم افسردگی شدید بود در حالی که حدو مرزهای مخدوش علائم اضطراب را بسیار پیش‌بینی می‌کردند.

با توجه به اینکه وجود تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی در دانش‌آموزان در کاهش کارکرد طبیعی آنان در زمینه‌های تحصیلی نقش دارد و از آنجا که پژوهش‌های زیادی در طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تحلیل‌رفتگی تحصیلی انجام نشده است، این پژوهش در پی آن است که به این سوال پاسخ گوید که آیا ارتباطی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان وجود دارد. شکل شماره ۱، مدل مفهومی پژوهش را نشان می‌دهد.

بنابراین فرضیه پژوهش به قرار زیر است:

- بین مجموعه مؤلفه‌های طرحواره‌های ناسازگار با مجموعه مؤلفه‌های تحلیل‌رفتگی

تحصیلی و اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

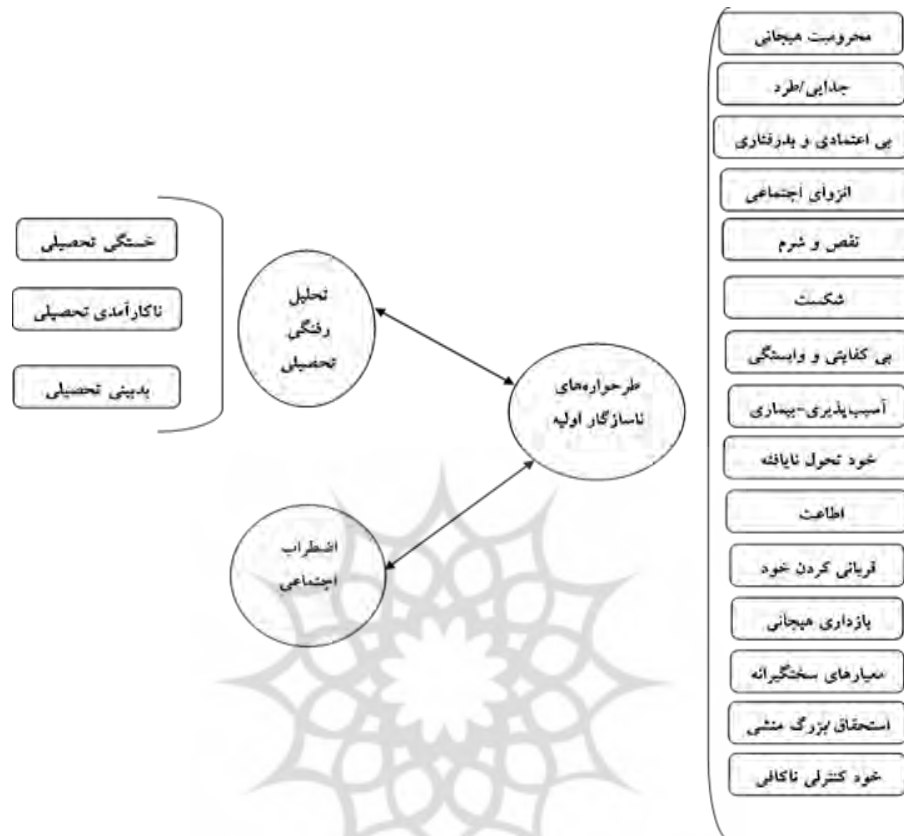

Figure 1. Conceptual model of research

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

روش پژوهش

از آنجا که در این پژوهش رابطه بین متغیر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تحلیل رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی مورد بررسی قرار گرفت، روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است.

جامعه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان رامسر که در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ مشغول به تحصیل و شامل ۱۲۳۸ نفر بوده،

می‌باشند. با توجه به جدول مورگان، تعداد نمونه ۲۹۰ نفر محاسبه شد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابتدا به صورت تصادفی خوشه‌ای، از بین مدارس شهرستان، ۶ مدرسه به تصادف انتخاب و سپس از هر مدرسه، دو کلاس در نظر گرفته شد و پرسشنامه در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. در نهایت ۲۸۸ پرسشنامه تکمیل شده از دانش‌آموزان اخذ و وارد تحلیل آماری شد. در این پژوهش از سه پرسشنامه استفاده شد که به شرح زیر می‌باشد.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات

پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه (Young & Brown, 2003): برای اندازه‌گیری طرحواره‌های ناسازگار، از پرسشنامه طرحواره ناسازگار اولیه یانگ^۱ (SF-SYQ) استفاده شد. فرم کوتاه پرسشنامه‌ی طرحواره یانگ و براون (۱۹۹۹) یک پرسشنامه‌ی ۷۵ سؤالی است که ۱۵ طرحواره‌ی ناسازگار اولیه را می‌سنجد. هر یک از ۷۵ عبارت این پرسشنامه در مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً غلط (نمره ۱) تا کاملاً درست (نمره ۶) نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه ۱۵ طرحواره اولیه ناسازگار را می‌سنجد که عبارتند از: محرومیت هیجانی (گویه‌های ۵ تا ۱۰)، جدایی/ طرد (۶ تا ۱۰).

بی‌اعتمادی/ بدرفتاری (۱۱ تا ۱۵)، انزوای اجتماعی/ بیگانگی (۱۶ تا ۲۰)، نقص/ شرم (۲۱ تا ۲۵)، شکست (۲۶ تا ۳۰)، وابستگی/ بی‌کفایتی (۳۱ تا ۳۵)، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری (۳۶ تا ۴۰)، گرفتار/ خود تحول نیافته (۴۱ تا ۴۵)، اطاعت (۴۶ تا ۵۰)، قربانی کردن خود (۵۱ تا ۵۵)، بازداری هیجانی (۵۶ تا ۶۰)، معیارهای سختگیرانه (۶۱ تا ۶۵)، استحقاق/ بزرگ‌منشی (۶۶ تا ۷۰)، خود ک ناکافی (۷۱ تا ۷۵). در این پرسشنامه، نمره بالا نشان‌دهنده‌ی طرحواره‌های ناسازگارانه اولیه است. در پژوهش (Yousefi, 2010) پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد. این ضریب برای حوزه‌های طرحواره‌ها، در دامنه‌ای از ۰/۵۵ تا ۰/۸۹ قرار داشت. ۵ سوال اول پرسشنامه در زیر آورده شده است:

۱. اغلب کسی را نداشته‌ام که از من حمایت کند، حرف‌هایش را با من بزند و عمیقاً نگران اتفاقاتی باشد که برایم می‌افتد.

1- Young maladaptive schema

۲. به طور کلی کسی نبوده که به من عاطفه، محبت و صداقت نشان دهد.
۳. به طور کلی، در زندگی این احساس را نداشته‌ام که برای فرد دیگری، شخص ویژه و ممتازی به شمار می‌روم.
۴. در غالب اوقات کسی را نداشته‌م که واقعاً به در دل من گوش دهد، مرا بفهمد یا این که احساس‌ها و نیازهای واقعی مرا درک کند.
۵. وقتی که نمی‌دانستم کاری را چگونه انجام دهم، به ندرت شخصی پیدا می‌شد که مرا نصیحت و راهنمایی کند.

پرسشنامه تحلیل‌رفتگی تحصیلی (Breso, Salanova & Schoufeli, 2007): پرسشنامه

تحلیل‌رفتگی تحصیلی توسط (Breso, Salanova & Schoufeli, 2007) برای سنجش تحلیل‌رفتگی تحصیلی طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۱۵ سوال و سه مؤلفه یعنی خستگی تحصیلی (گویه‌های ۱، ۴، ۱۰ و ۱۳)، بدبینی تحصیلی (گویه‌های ۲، ۵، ۱۱ و ۱۴) و ناکارآمدی تحصیلی (گویه‌های ۳، ۶، ۸، ۹، ۱۳ و ۱۵) می‌باشد. شیوه‌ی نمره‌گذاری این آزمون به این صورت است که در ازای انتخاب گزینه اول (کاملاً مخالفم) نمره ۰، گزینه دوم (مخالفم) نمره ۱، گزینه سوم (نظری ندارم) نمره ۲، گزینه چهارم (موافقم) نمره ۳ و گزینه پنجم (کاملاً موافقم) نمره ۴ به افراد اختصاص می‌یابد. سؤالات ۶، ۸، ۹، ۱۲ و ۱۵ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش (Naami, 2009) برای این پرسشنامه بالای ۰/۷ برآورد و روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. ۵ گویه اول پرسشنامه به قرار زیر است:

۱. احساس می‌کنم که با مطالعه کردن مطالب درسی خسته می‌شوم.
۲. از زمانی که در مدرسه ثبت نام کرده‌ام، علاقه‌ی من نسبت به مطالعه کم شده است.
۳. من نمی‌توانم به طور مؤثر، مشکلاتی را که در تحصیلاتم به وجود می‌آیند، حل کنم.
۴. در پایان یک روز درسی در مدرسه احساس خستگی می‌کنم.
۵. اشتیاق من نسبت به مطالعه کم شده است.

پرسشنامه اضطراب اجتماعی جرابک^۱ (1996, cited in Aslami, Khabar & Hashemi, 2012):

1- Jerabek Social Anxiety Scale (SAS)

این پرسشنامه در سال ۱۹۹۶ توسط جرابک برای سنجش اضطراب اجتماعی ساخته شده است. این ابزار دارای ۲۵ سوال ۵ گزینه‌ای با گزینه‌های تقریباً همیشه، اغلب اوقات، گاهی اوقات، بندرت، تقریباً هیچ وقت است. این پرسشنامه دارای پنج خرده مقیاس ترس از بیگانگان (گویه‌های ۳، ۴، ۵، ۸، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۷)، ترس از ارزیابی توسط دیگران (۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۲)، ترس از صحبت کردن در جمع (۱، ۱۸، ۲۳، ۲۴)، ترس از انزوای اجتماعی (۲، ۷، ۹، ۲۰، ۲۵) و ترس از آشکار شدن علائم اضطراب (۶، ۱۰، ۱۱، ۱۴) است (Fardi, 2013). همسانی درونی پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش کرده است. روایی همگرا برای کل مقیاس در افراد مبتلا به اختلال اضطراب اجتماعی در مقایسه با نمره‌های مقیاس هراس اجتماعی همبستگی ۰/۵۷ تا ۰/۸۰ را نشان داد. ۵ سوال اول پرسشنامه به قرار زیر است:

۱. هنگامی که در گروه هستم ترجیح می‌دهم با محیط خود درآمیزم.
۲. از مردم آمیزی لذت می‌برم.
۳. هنگامی که می‌بایست با شخص ناآشنا گفتگو رو در رو داشته باشم، دچار ترس می‌شوم.
۴. در گروه بیگانگان احساس آرامش می‌کنم.
۵. هنگامی که می‌بایست در گروه کوچکی از مردم صحبت کنم، احساس خجالت می‌کنم.

روش تحلیل داده‌ها

روش تحلیل همبستگی کانونی^۱ از جمله روش‌های آماری می‌باشد که با کمک آن محقق قادر خواهد بود روابط بین مجموعه‌ای از متغیرهای مستقل را با مجموعه‌ای از متغیرهای ملاک بررسی نماید. این درحالی است که روش‌های رگرسیون تنها قادر است یک متغیر ملاک را بر اساس مجموعه‌ای از متغیرهای پیش‌بین مورد بررسی قرار دهد (Thompson, 1984) و از آنجا که در پژوهش حاضر رابطه مجموعه مؤلفه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه با اضطراب اجتماعی و مجموعه مؤلفه‌های تحلیل‌رفتگی تحصیلی بررسی شده است، از تحلیل همبستگی کانونی (بنیادی) و نرم افزار spss 24 استفاده شده است.

1- canonical correlation analysis

یافته‌ها

جدول ۱. شاخص‌های میانگین و انحراف معیار و همبستگی متغیرهای پیش بین با متغیرهای تحلیل- رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی

Table 1. Mean and standard deviation indices and correlation of predictor variables with variables of academic burnout and social anxiety

متغیر Variable	M	SD	خستگی تحصیلی Academic fatigue	بدبینی تحصیلی Academic apathy	ناکارآمدی تحصیلی Academic inefficiency	اضطراب اجتماعی Social anxiety
خستگی تحصیلی	11.4	11.4	۱			
بدبینی تحصیلی	6.87	3.9	0.761**	۱		
ناکارآمدی تحصیلی	13.9	3.09	0.089	0.251*	۱	
اضطراب اجتماعی	82	9.3	0.892**	0.103	0.065	۱
محرومیت هیجانی	23.16	6.1	0.424**	0.375**	0.057	0.173*
جدایی / طرد	21.7	6.3	0.180**	0.236**	0.396**	0.003
بی اعتمادی و بدرفتاری	21.7	5.1	0.539**	0.465**	0.285**	0.008
انزوای اجتماعی	23.3	5.0	0.485**	0.486**	0.275**	0.001
نقص / شرم	25.8	4.8	0.463**	0.455**	0.282**	0.122*
شکست	26.2	4.2	0.334**	0.357**	0.259**	0.004
بی کفایتی وابستگی	23.4	3.2	0.198**	0.347**	0.280**	0.043
آسیب پذیری بیماری	23.06	5.7	0.07	0.046	0.343**	0.043
خود تحول نیافته	25.9	3.5	0.005	0.02	0.113	0.176*
اطاعت	24.5	3.6	0.220**	0.171**	0.371**	0.009
قربانی کردن خود	18.9	4.3	0.321**	0.338**	0.085	0.176*
بازداری هیجانی	23.1	5.05	0.227**	0.393**	0.391**	0.025
معیارهای سختگیرانه	15.7	5.5	0.088	0.176**	0.004	0.076
استحقاق / بزرگ منشی	16.2	5.3	0.214**	0.270**	0.373**	0.338**
خودکنترلی ناکافی	19.8	5.07	0.518**	0.501**	0.357**	0.158**
	سطح معنی‌داری در سطح 0/01		سطح معنی‌داری در سطح 0.05.			

در جدول ۱ شاخص‌های میانگین و انحراف معیار و همبستگی متغیرهای پیش‌بین با متغیرهای تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی نمایش داده شده است. میانگین مقیاس، بر اساس یک پیوستار (۰-۱۶) نمره‌ای میانگین خستگی تحصیلی و بدبینی تحصیلی به ترتیب ۱۱/۴ و ۶/۸۷ محاسبه شده است. میانگین ناکارآمدی تحصیلی بر اساس یک پیوستار (۰-۲۴) نمره‌ای ۱۳/۹ محاسبه شده است. در طرحواره‌های ناسازگار بر اساس یک پیوستار (۰-۳۰) نمره‌ای؛ بیش‌ترین میانگین به مؤلفه‌های «خود تحول نیافته» و «نقص/شرم» به ترتیب ۲۵/۹ و ۲۵/۸ اختصاص دارد. میانگین اضطراب اجتماعی در یک پیوستار (۱۲۵-۲۵) نمره‌ای، ۸۲/۰ محاسبه شده است. ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پیش‌بین با متغیرهای ملاک نشان می‌دهد که رابطه با خستگی تحصیلی از شدت بیش‌تری برخوردار است و بیش‌ترین همبستگی بین «بی‌اعتمادی/بدرفتاری» (۰/۵۳۹) و «خودکنترلی ناکافی» (۰/۵۱۸) با خستگی تحصیلی محاسبه شده است.

جدول ۲. آزمون معنی‌داری برای مدل کامل تحلیل همبستگی کانونی

Table 2. Significant test for the full model of focal correlation analysis

Sig	درجه آزادی خطا Degree of error	درجه آزادی Df	F	مقدار Value	آزمون Test
0.000	1052	60	13.32	0.110	لامبدا و یلکز

جدول ۳. ضرایب استاندارد، ساختاری و مجذور ساختاری

Table ۳. Standardized coefficients, structural and squared coefficients

مجدور ساختاری Structural squared coefficient	Root R ²	متغیر Variable	ساختاری (بار کانونی) Structural coefficient	Root R ²	متغیر Variable	استاندارد Standardized coefficient	Root R ²	متغیر Variable
0.009	1	بدبینی تحصیلی	0.949	1	بدبینی تحصیلی	-0.602	1	بازداری هیجانی
0.488	1	خودکنترلی ناکافی	0.405	2	ناکارآمدی تحصیلی	0.585	1	بدبینی تحصیلی
0.697	2	ناکارآمدی تحصیلی	0.041	1	خودکنترلی ناکافی	-0.644	2	محرومیت هیجانی
0.187	2	استحقاق/ بزرگمنشی	0.436	2	محرومیت هیجانی	-0.562	2	خستگی تحصیلی

با توجه میزان لامبدای محاسبه شده و معنی‌دار بودن آن در توضیح متغیر ترکیبی، با احتمال ۹۹ درصد می‌توان گفت دو مجموعه از متغیرهای طرحواره‌های ناسازگار اولیه و مجموعه

تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی به طور معنی‌داری بر اساس همبستگی کانونی پیوند داشته‌اند و تغییرات متغیرهای ملاک توسط طراح‌های ناسازگار اولیه قابل تبیین هستند. در جدول ۳ ضرایب کانونی استاندارد و ساختاری برای متغیرهای ملاک و پیش‌بین معنی‌دار نمایش داده شده است. بر اساس نتایج متغیر «بازداری هیجانی» از مجموعه پیش‌بین و «بدبینی تحصیلی» از مجموعه ملاک‌ها بیش‌ترین نقش را در ایجاد اولین همبستگی کانونی داشته‌اند. در تابع دوم کانونی، محرومیت هیجانی و خستگی تحصیلی بیش‌ترین نقش را در واریانس تابع دوم داشته‌اند. قابل ذکر است که چهار متغیر کانونی داشتیم که در این جدول مقادیر توابع اول و دوم که از اهمیت بیش‌تری برخوردار هستند گزارش شده است و نتایج توابع سوم و چهارم در گزارش گنجانده نشده است. همبستگی‌های ساختاری، بارهای متغیرها را در هر یک از مجموعه متغیرهای کانونی نشان می‌دهد. متغیرهایی که همبستگی ساختاری آنها بزرگ‌تر از $0/3$ باشد به عنوان بخشی از متغیر کانونی محسوب می‌شوند. مطابق نتایج جدول ۲ در اولین همبستگی کانونی در مجموعه ملاک؛ «بدبینی تحصیلی» و «ناکارآمدی تحصیلی» در تابع دوم از بیش‌ترین نقش برخوردار هستند. در مجموعه پیش‌بین؛ «خودکنترلی ناکافی» و «محرومیت هیجانی» به ترتیب دارای بیش‌ترین بار عاملی هستند. اگر مقادیر ساختار مجدور شوند، درصد واریانس که به وسیله یک متغیر اصلی تبیین می‌شود، به دست می‌آید. در تابع کانونی اول، بدبینی تحصیلی از گروه ملاک به میزان ۹ درصد و خودکنترلی ناکافی از گروه پیش‌بین به میزان $4/8$ درصد بیش‌ترین نقش را در توضیح واریانس متغیر کانونی دارند. در متغیر کانونی دوم بیش‌ترین نقش در توضیح واریانس، متعلق به متغیرها ناکارآمدی تحصیلی ($69/7$ درصد) و استحقاق/ بزرگ منشی ($18/7$ درصد) است. در رابطه متغیرهای پیش‌بین و ملاک، می‌توان گفت که «خودکنترلی ناکافی» و «استحقاق/ بزرگ منشی» بهترین پیش‌بینی کننده‌های مجموعه ملاک هستند.

جدول ۴. مقادیر توابع حاصل از تحلیل کانونی

Table 4- Function values obtained from focal analysis

معنی‌داری Sig	درجه آزادی df	درجه آزادی خطا Degree of error	آزمون ویلکز Wilks test	مجدور همبستگی Squared correlation	همبستگی کانونی Canonical correlation	توابع Functions
0.000	60	1052	0.110	0.696	0.834	1
0.000	42	801	0.362	0.403	0.635	2
0.000	26	542	0.608	0.285	0.534	3
0.000	12	272	0.850	0.149	0.386	4

جدول ۴ همبستگی و مجذور همبستگی کانونی هر یک از توابع را که برابر با تعداد متغیرهای ملاک است، نشان می‌دهد. مجذور همبستگی کانونی نشان می‌دهد که چه مقدار از واریانس هر مجموعه توسط مجموعه دیگر توضیح داده می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که هر چهار همبستگی کانونی از نظر آماری معنی‌دار است ($P < 0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با عنوان تعیین رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه دانش‌آموزان با تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی آنان انجام شد. نتایج نشان داد مجموعه متغیرهای طرحواره‌های ناسازگار اولیه با مجموعه مؤلفه‌های تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی به طور معنی‌داری بر اساس همبستگی کانونی پیوند داشته‌اند. همچنین در رابطه متغیرهای پیش‌بین و ملاک، می‌توان گفت که «خودکنترلی ناکافی» و «استحقاق/ بزرگ منشی» بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های مجموعه ملاک یعنی تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی هستند. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های Alinejad and Rahmani (2017); Calvate, Calvete, Orue and Hankin (2014); Mairet, Boag and Warburton (2014); D'Souza (2019); همسو است. در پژوهش‌های مطرح شده هم طرحواره‌های ناسازگار اولیه قادر به تبیین تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی بودند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت طرحواره‌ها ساختارهای شناختی هستند که فرآیندهای اطلاعاتی را نظم بخشیده و سازماندهی می‌کنند. در واقع، آن‌ها "فیلتر" یا "قالب‌هایی" هستند که ما آن‌ها را برای دریافت، سازماندهی و پردازش اطلاعات به کار می‌بریم (Nilsson, 2010). فشارهای تحصیلی باعث تشدید تعارض‌های ناهشیار در برخی از دانش‌آموزان می‌شود. یادگیری برای دانش‌آموزانی که طرحواره‌های ناسازگار اولیه انعطاف ناپذیر دارند، نفرت‌آور است، بنابراین این طرحواره‌های ناسازگار اولیه، آن‌ها را مستعد ابتلا به تحلیل‌رفتگی تحصیلی می‌کند. در تبیین رابطه طرحواره‌های ناسازگار با اضطراب اجتماعی می‌توان گفت دانش‌آموزانی که دارای باورهای غلط و نادرست ناشی از دوران گذشته خود هستند و از طرحواره‌های ناسازگار اولیه برخوردارند، احتمال بروز اضطراب اجتماعی در آنها بیشتر خواهد بود. زیرا این افراد قادر به شکل دادن روابط و حفظ روابط خویش با دیگران نیستند؛ به طوری که فرد ارزش‌ها و نگرش‌های خود را جدا از نگرش‌ها و ارزش‌های دیگران می‌نگرد و چرخه معیوب ادراک

موقعیت به صورت موقعیت یا مکان خطری بروز می‌کند که سبب بازنمایی‌های ذهنی منفی از توانایی‌های خویش و سپس تمرکز روی علائم اضطرابی می‌شود. طرحواره‌های ناسازگار مستقیماً منجر به اختلال خاصی نمی‌شوند اما آسیب‌پذیری فرد را برای اختلالات روانی افزایش می‌دهند. با ریشه‌یابی اضطراب انسان می‌توان دریافت که طرحواره‌های ناسازگار اولیه و راه‌های ناکارآمدی که افراد از راه آن‌ها یاد می‌گیرند که با دیگران کنار بیایند؛ اغلب زیر بنای نشانه‌های مزمن اختلالاتی مثل اضطراب، افسردگی و اختلالات روان تنی به شمار می‌روند.

در این پژوهش همچون دیگر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی وجود داشته است از جمله اینکه در این پژوهش می‌توان به محدود بودن جامعه آماری به شهرستان رامسر و مقطع تحصیلی دوره دوم متوسطه و محافظه‌کاری برخی از دانش‌آموزان در پاسخگویی به سوالات پرسشنامه به دلیل نگرانی از مطلع شدن از نحوه پاسخ آنها و عدم همکاری برخی از معلمان در تحت اختیار گذاشتن کلاس برای اجرای پرسشنامه‌ها نام برد. بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی بر روی جوامع آماری بزرگتر و با استفاده از ابزارهای دیگری همچون مصاحبه در کنار پرسشنامه انجام پذیرد.

با توجه به عنوان پژوهش پیشنهاد می‌شود برای دست‌اندرکاران امر آموزش دوره‌ها و کارگاه‌هایی عملی برای توجه بیشتر به طرحواره‌های ناسازگار اولیه و کاهش تحلیل‌رفتگی تحصیلی و اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان برگزار شود.

از آنجایی که طرحواره‌های ناسازگار اولیه به ویژه طرحواره‌های خودکنترلی ناکافی و استحقاق/ بزرگ منشی نقش مهمی در بروز اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان دارد، پیشنهاد می‌شود مدیران سازمان آموزش و پرورش دانش‌آموزان را بطور مستمر تحت مشاوره روانشناختی قرار دهند تا بدین ترتیب تأثیر طرحواره‌های ناسازگار اولیه در اضطراب اجتماعی دانش‌آموزان ختنی شود.

سهم مشارکت نویسندگان: این پژوهش، بخشی از پایان‌نامه ارشد خانم هانیه سلمیان است که به راهنمایی سرکار خانم دکتر معصومه ملکی پیربازاری و مشاورت جناب آقای دکتر سیروس صالحی انجام شده است.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از مستولان و دانش‌آموزان مدارس که در جمع‌آوری اطلاعات نقش داشته‌اند، اعلام می‌دارند.

تضاد منافع: نویسندگان اذعان می‌کنند که در این مقاله هیچ نوع تعارض منافی وجود ندارد.

منابع مالی: برای انجام این پژوهش هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است.

References

Adib, Y., Fathiazar, E., & Dastouri, R. (2017). Explaining the Experience of

- Academic Burnout by Medical Students, Tabriz University of Medical Sciences, Iran. *Journal of qualitative Research in Health Sciences*, 6(1), 48-35. Retrieved from <http://jqr.kmu.ac.ir/article-562-1-en.html>. [Persian]
- Ahmadi, F., Asgar-nejad-Farid, A., & Borjali, M. (2014). The comparison of patients suffering from coronary thrombosis with healthy individuals concerning early maladaptive schemas and emotion regulation strategies. *Journal of Behavioral Sciences*, 8(1), 63-55. [Persian]
- Alinejad, H., & Rahmani, A. (2017). Early maladaptive schemas, self-concept and social anxiety in students. *Contemporary Psychology*, 12 (Suppl), 1216-1221. [Persian]
- Aslami, N., Khabar, M., & Hashemi, L. (2012). The Relationship Between Perfectionism and Social Anxiety due to the Mediating Role of Self-esteem among Third Grade Students in High Schools in Shiraz. *Teaching and Assessment*, 6(23), 105-121. [Persian]
- Bathla M., Singh. M., Relan. P. (2016). Prevalence of anxiety and depressive symptoms among patients with hypothyroidism. *Indian J Endocrinol Metab*, 20(4), 468-474. doi:10.4103/2230-8210.183476.
- Breso, E., Salanova, M., & Schoufeli, B. (2007). In Research of the Third Dimension of Burnout. *Applied Psychophysiology*, 66(3), 460-472.
- Calvete, E., Orue, I., & Hankin, B. L. (2013). Early maladaptive schemas and social anxiety in adolescents: The mediating role of anxious automatic thoughts. *Journal of Anxiety Disorders*, 27(3), 278-288.
- Calvete, E., Orue, I., & Hankin, B. L. (2015). A Longitudinal Test of the Vulnerability-Stress Model with Early Maladaptive Schemas for Depressive and Social Anxiety Symptoms in Adolescents. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 77(1), 99-85. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s9438-044-10862-x>. doi:10.1007/s9438-044-10862-x
- Cannon, R., Lubar, J., & Baldwin, D. (2008). Self-perception and Experiential Schemata in the Addicted Brain. *Applied psychophysiology and biofeedback*, 33(4), 223-238.
- D'Souza, C. G. (2019). *The Role of Early Maladaptive Schemas in the Development of Depression, Anxiety and Academic Burnout*. (Master dissertation), United Arab Emirates University.
- Fancourt, D., Williamon, A., Carvalho, L. A., Steptoe, A., Dow, R., & Lewis, I. (2016). Singing modulates mood, stress, cortisol, cytokine and neuropeptide activity in cancer patients and carers. *Ecancermedicalscience*, 10, 631-643.
- Fardi, M. (2013). *The Effectiveness of life skills training on reducing social anxiety and increase self-esteem of students in boarding school*, (Master dissertation), University of Ferdowsi, Mashhad . [Persian]
- Kaviyani, F., Hoseyni, M., Nazari, A., Akbarzadeh, M., & Hojjat, S. K. (2018). The Relationship between Personality Traits and Early Maladaptive Schemas and Burnout in Addiction Therapists. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*, 10(2), 121-113. [Persian]
- Kazemi, H., & Motahari, S. (2013). The relationship between early maladaptive schemas and metacognitive states in male and female students. *Cognitive and Behavioral Sciences Research*, 3(1), 11-12. [Persian]

- Mairet, K., Boag, S., & Warburton, W. (2044). How important is temperament? The relationship between coping styles, early maladaptive schemas and social anxiety. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 44(2), 171-190.
- Moradi Qahderijani, M., Homaei, R., Norouzi, M., & Mehdizadeh, S. (2015). The Relationship between Early Maladaptive Schemas and Esfahan Guidance School Teachers' Job Burnout. *The International Journal of Indian Psychology*, 3(1), 67-73.
- Naami, A. Z. (2009). Relationship between Quality of Learning Experiences and Academic Burnout in Graduate Students of Shahid Chamran University. *Journal of Psychological Studies*, 5(3), 434-117. [Persian]
- Naderzadeh, H., Salehy, M., Jafariroshan, M., & Kochakentazar, R. (2019). A structural equation model of relationship between Social Anxiety symptoms, Early Maladaptive schemas and Cognitive Distortions in Adolescents. *Journal of Research in Psychological Health*, 13(1), 40-57. [Persian]
- Nilsson, J. C. (2010). Personality and early maladaptive schemas: A fivefactor model perspective. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 41(4), 373-380.
- Norouzi, M., Michaeli Manee, F., & Issazadegan A. (2016). The prevalence of Self-reported social anxiety disorder on Iranian students. *Stud Med Sci*, 27(2), 155-166. [Persian]
- Pinto-Gouveia, J., Castilho, P., Galhardo, A., & Cunha, M. (2006). Early Maladaptive Schemas and Social Phobia. *Cognitive Therapy and Research*, 30(5), 584-571.
- Saif, S., Kadivar, P., Karami Nouri, R., & Lotfabadi, H. (2019). *Growth Psychology* (Vol. 1). Tehran: Samat Organization. [Persian]
- Salmela-Aro, K., Kiuru, N., Leskinen, E., & Nurmi, J.-E. (2009). School burnout inventory (SBI) reliability and validity. *European Journal of Psychological Assessment*, 25(1), 48-57.
- Thompson, B. (4984). *Canonical Correlation Analysis: An Annotated Bibliography" Paper Presented at Annual Meeting of the American Educational Research Association*. New Orleans: LA.
- Wehry, A. M., Beesdo-Baum, K., Hennelly, M. M., Connolly, S. D., & Strawn, J. R. (2015). Assessment and treatment of anxiety disorders in children and adolescents. *Curr Psychiatry Rep*, 17(7), 52-70. doi:10.1007/s11920-015-0591-z.
- Young, J. E., & Brown, G. (2003). *Young Schema Questionnaire-L3a*, Cognitive Therapy Center of New York: Authors.
- Young, J., & Klusko, J. (2006). *Schema Therapy: A Practitioner's Guide* (H. Hassan & Z. Andouz, Trans.). Tehran : Guilford Press.
- Yousefi, R. (2010). *The study effectiveness and comparison of schema-focused and life stylefocused group training intervention in marital satisfaction enhancement*. (Doctoral Dissertation), Shahid Beheshti University, Tehran. [Persian]

